

Plats Linköpings stiftskansli, Ågatan 65, Linköping
Tid 10.00–13.15

Beslutande
Biskopen Martin Lind, ordf
Domprosten Peter Lundborg
Kyrkoherden Helen Olsson
Advokaten Inger Persson
Lektorn Kerstin Bergman
F d rektorn Göran Rendahl
F d lagmannen Anders Palm

Närvarande icke
tjänstgörande ersättare:
Kyrkoherden Andreas Danielson
Diakonen Maria Bard
Undersköterskan Gerd Johansson
F d arbetsförmedlaren Ronald Jacobsson
Direktören Lars Jagerfelt
Rådmannen Peter Sundström

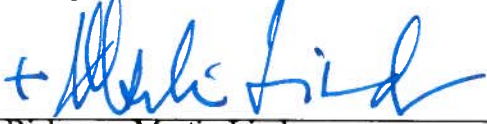
Övriga deltagande
Stiftsjuristen Terese Landin Karlsson, sekr
Kurt Enström, § 19
Torbjörn Sjöberg, § 20
Pär Linderoth, § 21

Underskrifter Protokollförare

Stiftsjuristen Terese Landin Karlsson

Paragrafer 16- 24

Ordförande

Biskopen Martin Lind

Justerande

Domprosten Peter Lundborg

§ 16

Öppnande, upprop

Biskop Martin Lind hälsar samtliga välkomna och förklarar sammanträdet öppnat. Han läser en text ur Jesaja, varefter svenska psalmen 491 vers 4-6 sjungs.

Protokollföraren förrättar upprop.

§ 17

Val av protokolljusterare och beslut om justeringstid

Till att justera protokollet utses Peter Lundborg och protokollet justeras inom två veckor.

Parentation

Biskop Martin Lind håller parentation över Tage Josefsson som avlidit den 16 januari 2011.

Biskopen leder en förbön för Tage Josefsson samt hans anhöriga.

Domkapitlets ledamöter delger varandra sina minnen om Tage Josefsson.

§ 18

Fråga om tilläggsärenden

Två tilläggsärenden föreligger.

Domkapitlet beslutar

att uppta dessa på dagordningen.

§ 19

Prövning av behörighet att vara präst, Dnr D 222-2010-185

Martin Lind föredrar ärendet. Ärendet avser Kurt Enströms behörighet att vara präst utifrån frågan om samverkan med kvinnliga präster i Söderköpings kontrakt.

Kurt Enström ansluter sig till sammanträdet och får ge sin syn på ärendet. Domkapitlets ledamöter bereds tillfälle att ställa frågor till Kurt Enström.

Ett förslag till beslut presenteras därefter för domkapitlets ledamöter.

Domkapitlet beslutar

att anta föreliggande förslag till beslut och således lämna ärendet utan vidare åtgärd

AL

PK

att ge biskop Martin Lind i uppdrag att omedelbart ge Kurt Enström besked om beslutet

att förklara denna paragraf omedelbart justerad.

Sammanträdet ajourneras under det att biskop Martin Lind delger Kurt Enström domkapitlets beslut på biskopens arbetsrum. Därefter återupptas sammanträdet.

§ 20

Prövning av behörighet att vara präst, Dnr D 222-2010-184

Martin Lind föredrar ärendet. Ärendet avser Torbjörn Sjöbergs behörighet att vara präst utifrån frågan om samverkan med kvinnliga präster i Söderköpings kontrakt.

Torbjörn Sjöberg ansluter och får ge sin syn på ärendet. Domkapitlets ledamöter bereds tillfälle att ställa frågor till Torbjörn Sjöberg.

Ett förslag till beslut presenteras därefter för domkapitlets ledamöter.

Överläggning sker. Synpunkter på tillägg och ändringar i förslaget till beslut framförs.

Domkapitlet beslutar

att uppdra åt Terese Landin Karlsson att justera beslutet i enlighet med det som framförts under domkapitlets överläggning. Beslutet innebär att Torbjörn Sjöberg erhåller viss kritik från domkapitlet men att domkapitlet i övrigt lämnar ärendet utan åtgärd

att beslutet ska delges Torbjörn Sjöberg av biskop Martin Lind torsdagen den 3 februari 2011 kl. 16.00 på biskopens arbetsrum.

§ 21

Prövning av behörighet att vara präst, Dnr D 222-2010-183

Martin Lind föredrar ärendet. Ärendet avser Pär Linderoths behörighet att vara präst utifrån frågan om samverkan med kvinnliga präster i Söderköpings kontrakt samt utifrån uttalanden han till viss del erkänt.

Pär Linderoth ansluter sig till sammanträdet och får ge sin syn på ärendet. Domkapitlets ledamöter bereds tillfälle att ställa frågor till Pär Linderoth.

Ett förslag till beslut presenteras för domkapitlets ledamöter.

Överläggning sker. Under överläggningen framkommer skilda åsikter om huruvida Pär Linderoth i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha och i så fall ska tilldelas en skriftlig erinran.

Omröstning sker varvid ordföranden ställer proposition på yrkandena.

Följande voteringsordning bestäms.

Ja: för kritik mot Pär Linderöth, dock ingen påföljd.

Nej: för att tilldela Pär Linderöth en erinran.

Omröstning sker, varvid förslaget till beslut med kritik utan påföljd erhåller 4 röster mot 3.

Ja röstar: Peter Lundborg, Inger Persson, Anders Palm och Göran Rendahl.

Nej röstar: Martin Lind, Kerstin Bergman och Helen Olsson.

Ordföranden meddelar

att domkapitlet således beslutat att anta föreliggande förslag till beslut om att tilldela Pär Linderöth kritik, dock ingen erinran.

Mot detta anmäler Martin Lind, Kerstin Bergman och Helen Olsson en skiljeaktig mening i enlighet med 9 kap 7a § kyrkoordningen.

Domkapitlet beslutar

att beslutet ska delges Pär Linderöth av biskop Martin Lind den 3 februari 2011 kl. 16.00 på biskopens arbetsrum.

§ 22

Behörigförklaring av och yttrande över präster som omplaceras från kyrkoherdetjänst till arbetsledande komministertjänst i Linköpings Johannelunds, Linköpings S:t Lars, Gottfridsbergs, Linköpings Ryds och Linköpings Skäggetorps församlingar, Dnr D 220-2011-14

Domkapitlet beslutar

att ärendet utgår.

§ 23

Remiss: "Ett skyddat rum – tystnadsplikt i Svenska kyrkan", förslag till yttrande, Dnr D 29-2010-188

Martin Lind föredrar ärendet.

Kyrkokansliet har till domkapitlet inkommit med en remiss angående "Ett skyddat rum – tystnadsplikt i Svenska kyrkan". Remissvar skall vara Kyrkokansliet tillhanda senast den 1 februari 2011.

En arbetsgrupp bestående av Inger Persson, Maria Bard och Helen Olsson har arbetat fram ett förslag på remissvar.

Domkapitlet gör vissa tillägg och ändringar i förslaget.

Domkapitlet beslutar

att uppdra åt Martin Lind och Inger Persson att redigera förslaget till remissvar med dagens gjorda tillägg och ändringar.

§ 24

Avslutning

Sammanträdet avslutas med välsignelsen.

ML

PK

Domkapitlet

2011-01-27

D 222-2010-185

PART

Kurt Enström, Skönberga prästgård, 614 93 Söderköping

SAKEN

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

TID OCH PLATS FÖR BESLUTET

27 januari 2011 Linköpings stiftskansli

BAKGRUND

Till biskop Martin Lind och domkapitlet inkom under hösten 2010 en rad synpunkter om att samverkan mellan kvinnliga och manliga präster, bl.a. Kurt Enström, inte fungerade i Söderköpings kontrakt. Upprinnelsen var de konvent man haft med prästerna under de senaste åren i Söderköpings kontrakt.

Biskop Martin Lind gav de kvinnliga präster som arbetar i kontraktet tillfälle att vid ett möte på stiftskansliet framföra de erfarenheter och synpunkter man hade. Detta möte hölls den 14 oktober 2010 och det framkom då synpunkter om bristande samverkan avseende tre präster i detta kontrakt, däribland Kurt Enström. Flera av de kvinnliga prästerna kände sig kränkta över det sätt på vilket de behandlades av dessa.

För att få Kurt Enströms egna synpunkter angående det som framförts vid mötet den 14 oktober 2010 kallades Kurt Enström till domkapitlets sammanträde den 19 oktober 2010. Han gav på detta sammanträde sin bild på samverkan i kontraktet. Han framförde därvid att han aldrig uttalat eller betett sig kränkande mot de kvinnliga prästerna i kontraktet. Domkapitlet uppmanade Kurt Enström att fundera över hur han framöver kunde bidra till att förbättra samverkan mellan manliga och kvinnliga präster i kontraktet.

Domkapitlet beslutade därefter på det aktuella sammanträdet att utreda Kurt Enströms behörighet att vara präst utifrån frågan om hans samverkan med kvinnliga präster i kontraktet. Stiftsjuristen Terese Landin Karlsson och stiftsadjunkten Stefan Ahlm utsågs av domkapitlet att göra en utredning.

Innan utredningen påbörjades fick Kurt Enström skriftligen veta att utredningen skulle ske under ledning av domkapitlets domarledamot, när utredningen skulle påbörjas och vilka som skulle höras i utredningen.

I utredningen har samtliga präster i kontraktet hörts, både manliga och kvinnliga, utom en som varit föräldraledig under tiden då de aktuella kontraktskonventen hölls. I utredningen har även kyrkorådets ordförande i Söderköpings församling inbjudits till samtal men valt att inte komma.

Kurt Enström har i utredningen uppgett att han är nöjd med den utredning som gjorts, att han inte anser att någon ytterligare person behöver höras och att inte någon ytterligare fråga behöver ställas till någon av de som hörts.

DOMKAPITLETS SKÄL

Präster i Svenska kyrkan är anställda av de pastorat de arbetar i. Det är den lokala arbetsgivaren som förfogar över anställningen och som kan vidta de arbetsrättsliga åtgärder man anser lämpliga, vad gäller dem som är anställda i pastoratet.

Domkapitlet har tillsyn över präster och diakoner.

Enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen en skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften han eller hon givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid ska den pågå i tre år. Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

Frågan om behörighet enligt detta stadgande prövas, om prästen har anställning som präst i ett stift, av domkapitlet i det stiftet.

I kommentaren till motsvarande bestämmelser i 30 kap 5 § KO har pekats på att prövningen ska ske i två steg. Först prövas om olämplighet föreligger enligt någon av de angivna punkterna. Därefter avgörs om den konstaterade olämpligheten ska leda till ett beslut om någon sådan åtgärd som anges i 12 §.

Av tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2004:4 Krav på samverkan framgår följande:

Det förekommer samarbetsproblem av olika slag. Frågor om samverkan i gudstjänsten mellan kvinnor och män som är präster har en lång följd av år uppmärksamats i Kyrkomötet och i den allmänna debatten om Svenska

kyrkan. Uppgiften att hantera dessa frågor ligger i första hand på kyrkoherden som arbetsledare och på domkapitlet som tillsynsorgan. Den församling eller samfällighet som är arbetsgivare har enligt lag ansvaret för den psykosociala arbetsmiljön. Om det brister i samverkan och de som har att ta ansvar för gällande regelsystem inte vidtar några åtgärder är detta naturligtvis inte acceptabelt. I frågor om hur en präst fullgör sitt uppdrag inom kyrkans vigningstjänst är det biskopen och domkapitlet som har det yttersta ansvaret för förhållandena i sitt stift.

Det domkapitlet har att bedöma i detta ärende är huruvida Kurt Enström har underlåtit att samverka med övriga präster i det kontrakt som han arbetar i och i så fall om han genom detta i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Några i utredningen har uppfattat det som att Kurt Enström använt ett ”omvänt maktspråk” genom att han beklagar sig själv och sina åsikter. De har upplevt det som att han intar en ”offerroll”.

Av vad som framkommit i utredningen syns det som det har uppfattats som kränkande att Kurt Enström inte tagit emot brödet och vinet vid de mässor som hållits i samband med kontraktskonventen. Domkapitlet har att understryka att det inte råder nattvardstvång i Svenska kyrkan, inte ens för Svenska kyrkans präster. Detta är således inget som i sig kan leda till någon påföljd beträffande Kurt Enström.

De kvinnliga prästerna har känt sig ifrågasatta av Kurt Enström med anledning av hans åsikt att kvinnor inte bör vara präster i Svenska kyrkan. Domkapitlet har att understryka att det råder åsiktsfrihet i Sverige. Domkapitlet har inte heller någon möjlighet att inskränka denna grundlagsskyddade rättighet. Domkapitlet har inte heller någon möjlighet att pröva huruvida en sådan åsikt är ett hinder för att vara behörig d.v.s. kunna få och inneha en tjänst som präst i Svenska kyrkan. Det är något Kyrkomötet har att ta ställning till. Domkapitlet är således inte rätt instans att fatta beslut om huruvida präster som anser att det inte bör finnas kvinnliga präster i Svenska kyrkan idag ska kunna ha en anställning som präst i denna kyrka. Noteras kan att de som prästvigs idag innan vigningen har en skyldighet att intyga att de kan samverka med alla oavsett kön. Detta krav ställer också kyrkoordningen idag på dem som söker kyrkoherdetjänster. Något liknande krav för de som redan är vigda och som inte söker kyrkoherdetjänster återfinns inte i kyrkoordningen.

Det domkapitlet har att pröva är därför just frågan om bristande samverkan. I utredningen har inte framkommit andra påståenden eller bevis för att Kurt Enström brustit i samverkan. Utredningen har inte heller visat att Kurt Enström genom uttalanden eller på annat sätt har kränkt någon.

Under den tid som utredningen pågått har flera samtal som hållits i utredningen visat att Kurt Enström försökt förbättra samverkan med de kvinnliga prästerna i Söderköpings församling, där han arbetar. Kurt Enström har även själv berättat att han vidtagit åtgärder för att förbättra

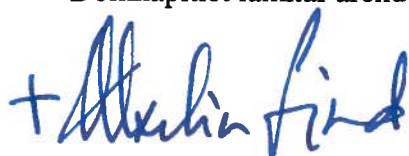

samverkan med de kvinnliga präster som han arbetar med och att han har tänkt att fortsätta med det. Detta ser domkapitlet som positivt och förutsätter att Kurt Enström verkligen fortsätter att förbättra sin samverkan med kvinnliga präster.

Det som förevarit och vad som framkommit i ärendet utgör inte skäl för att anse att Kurt Enström brustit i samverkan och i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

DOMKAPITLETS BESLUT

Domkapitlet lämnar ärendet utan vidare åtgärd.

Martin Lind

Terese Landin Karlsson

ÖVERKLAGANDE

Beslutet kan inte överklagas.

Beslutande: Biskop Martin Lind, domprosten Peter Lundborg, fd lagmannen Anders Palm, fd rektorn Göran Rendahl, lektorn Kerstin Bergman, kyrkoherden Helen Olsson, advokaten Inger Persson

Närvarande som varit med i den slutliga handläggningen utan att ha deltagit i beslutet: diakonen Maria Bard, direktören Lars Jagerfelt, fd arbetsförmedlaren Ronald Jacobsson och undersköterskan Gerd Johansson, kyrkoherden Andreas Danielsson och rådmannen Peter Sundström

Domkapitlet

2011-01-27

D 222-2010-184

PART

Torbjörn Sjöberg, Östra Husby prästgård, Ekkällavägen 2 B, 610 24
Vikbolandet

SAKEN

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

TID OCH PLATS FÖR BESLUTET

Den 3 februari kl. 16.00 Linköpings stiftskansli

BAKGRUND

Till biskop Martin Lind och domkapitlet inkom under hösten 2010 en rad synpunkter om att samverkan mellan kvinnliga och manliga präster bl.a. Torbjörn Sjöberg, inte fungerade i Söderköpings kontrakt. Upprinnelsen var de konvent man haft med prästerna under de senaste åren i kontraktet.

Biskop Martin Lind gav de kvinnliga präster som arbetar i kontraktet tillfälle att vid ett möte på stiftskansliet framföra de erfarenheter och synpunkter man hade. Detta möte hölls den 14 oktober 2010 och det framkom då synpunkter om bristande samverkan avseende tre präster i detta kontrakt, däribland Torbjörn Sjöberg. Flera av de kvinnliga prästerna kände sig kränkta över det sätt på vilket de behandlades av de tre manliga prästerna. Det anfördes även att Torbjörn Sjöberg hade uttalat sig nervärderande om kyrkvårdar och hur dessa hanterade nattvardsgåvorna.

För att få Torbjörn Sjöbergs egna synpunkter angående det som framförts vid mötet den 14 oktober 2010 kallades Torbjörn Sjöberg tillsammans med de två andra manliga prästerna till domkapitlets sammanträde den 19 oktober 2010. Torbjörn Sjöberg gav på detta sammanträde sin bild på samverkan i kontraktet. Domkapitlet uppmanade Torbjörn Sjöberg att fundera över hur han framöver kunde bidra till att förbättra samverkan mellan manliga och kvinnliga präster i kontraktet.

Domkapitlet beslutade därefter på det aktuella sammanträdet att utreda Torbjörn Sjöbergs behörighet att vara präst utifrån frågan om hans samverkan med kvinnliga präster i kontraktet. Stiftsjuristen Terese Landin Karlsson och stiftsadjunkten Stefan Ahlm utsågs av domkapitlet att göra en utredning.

Innan utredningen påbörjades fick Torbjörn Sjöberg skriftligen veta att utredningen skulle ske under ledning av domkapitlets domarledamot, när utredningen skulle påbörjas och vilka som skulle höras i utredningen.

I utredningen har samtliga präster, såväl manliga och kvinnliga hörts, utom en som varit föräldraledig under tiden då de aktuella kontraktskonventen hölls. I utredningen har även kyrkonämndens ordförande i Östra Vikbolandets kyrkliga samfällighet hörts.

Torbjörn Sjöberg har uppgett att han är nöjd med den utredning som gjorts, att han inte anser att någon ytterligare person behöver höras och att inte någon ytterligare fråga behöver ställas till någon av de som hörts.

Det som anförts i utredningen beträffande Torbjörn Sjöberg är att han underlåtit att samverka med de kvinnliga prästerna i kontraktet genom följande:

- att han inte tagit emot bröd och vin (nattvard) vid de mässor som anordnats i samband med kontraktskonventen,
- att han inte alls deltagit i vissa av de gudstjänster som anordnats i samband med konventen.

Utöver detta har följande framkommit i utredningen:

- Vissa av de kvinnliga prästerna i kontraktet har anfört att de känner sig ifrågasatta då Torbjörn Sjöberg skulle ha en åsikt om att Svenska kyrkan inte bör ha kvinnliga präster.
- Vissa av de präster som hörts i utredningen har berättat att Torbjörn Sjöberg har uttalat sig nedvärderande om hur kyrkvårdar handskas med nattvardsgåvorna.

DOMKAPITLETS SKÄL

Präster i Svenska kyrkan är anställda av de pastorat de arbetar i. Det är den lokala arbetsgivaren som förfogar över anställningen och som kan vidta de arbetsrättsliga åtgärder man anser lämpliga, vad gäller dem som är anställda i pastoratet.

Domkapitlet har tillsyn över präster och diakoner.

Enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen en skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften han eller hon givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid ska den pågå i tre år. Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

Frågan om behörighet enligt detta stadgande prövas, om prästen har anställning som präst i ett stift, av domkapitlet i det stiftet.

I kommentaren till motsvarande bestämmelser i 30 kap 5 § KO har pekats på att provningen ska ske i två steg. Först prövas om olämplighet föreligger enligt någon av de angivna punkterna. Därefter avgörs om den konstaterade olämpligheten ska leda till ett beslut om någon sådan åtgärd som anges i 12 §.

Av tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2004:4 Krav på samverkan framgår följande:

Det förekommer samarbetsproblem av olika slag. Frågor om samverkan i gudstjänsten mellan kvinnor och män som är präster har en lång följd av år uppmärksammats i Kyrkomötet och i den allmänna debatten om Svenska kyrkan. Uppgiften att hantera dessa frågor ligger i första hand på kyrkoherden som arbetsledare och på domkapitlet som tillsynsorgan. Den församling eller samfällighet som är arbetsgivare har enligt lag ansvaret för den psykosociala arbetsmiljön. Om det brister i samverkan och de som har att ta ansvar för gällande regelsystem inte vidtar några åtgärder är detta naturligtvis inte acceptabelt. I frågor om hur en präst fullgör sitt uppdrag inom kyrkans vigningstjänst är det biskopen och domkapitlet som har det yttersta ansvaret för förhållandena i sitt stift.

Av vad som framkommit i utredningen syns det som det har uppfattats som kränkande att Torbjörn Sjöberg inte tagit emot brödet och vinet vid de mässor som hållits i samband med kontraktskonventen. Domkapitlet kan konstatera att det inte råder något nattvardstväng i Svenska kyrkan, inte ens för Svenska kyrkans präster. Att Torbjörn Sjöberg inte tagit emot bröd och vin vid de mässor som firats i samband med kontraktskonventen är således inget som kan innebära att Torbjörn Sjöberg har underlåtit att samverka och kan således inte leda till någon påföljd beträffande honom.

De kvinnliga prästerna har känt sig ifrågasatta av Torbjörn Sjöberg med anledning av att han skulle ha en åsikt att kvinnor inte bör vara präster i Svenska kyrkan. Torbjörn Sjöberg har inte vidkänt att han skulle ha denna åsikt. Oavsett detta råder åsiktsfrihet i Sverige. Domkapitlet har inte någon möjlighet att inskränka denna rättighet. Domkapitlet har inte heller någon möjlighet att pröva huruvida en sådan åsikt är ett hinder för att vara behörig d.v.s. kunna få och inneha en tjänst som präst i Svenska kyrkan. Det är något Kyrkomötet har att ta ställning till. Domkapitlet är således inte rätt instans att fatta beslut om huruvida präster som inte anser att det bör finnas kvinnliga präster i Svenska kyrkan idag ska kunna ha en anställning som präst i denna kyrka. Noteras kan att de som prästvigs idag har en skyldighet att före vigningen intyga att de kan samverka med alla oavsett kön. Detta krav ställer också kyrkoordinationen idag på dem som söker

kyrkoherdetjänster. Något liknande krav för dem som redan är vigda och som inte söker kyrkoherdetjänster återfinns inte i kyrkoordningen.

Det domkapitlet har att pröva är just frågan om bristande samverkan.

Det har framförts att Torbjörn Sjöberg inte deltagit i de gudstjänster som anordnats i samband med kontraktskonventen. Av dem som har hörts i utredningen är det tre präster som berättat att Torbjörn Sjöberg inte deltog i den gudstjänst som firades i samband med kontraktskonventet i S:t Laurentii kyrka den 9 oktober 2008. Kontraktsprosten har framfört att Torbjörn Sjöberg konsekvent har uteblivit från de gudstjänster som firats i samband med kontraktskonventen. I övrigt har några mer allmänt anfört att Torbjörn Sjöberg inte har deltagit i de gudstjänster som hållits i samband med kontraktskonventen.

Torbjörn Sjöberg har uppgett att han inte konsekvent har uteblivit från de aktuella gudstjänsterna.

I utredningen har inte framkommit andra påståenden eller bevis för bristande samverkan.

Det har framkommit att flera kvinnliga präster upplevt att Torbjörn Sjöberg använt sig av "härskarteknik" i samtalen med dem på så vis att han i diskussioner skulle ha gjort uttalanden som "Ja, jag har denna åsikt och om ni inte gillar det så får ni väl döda mig då". Någon menar att det är svårt att föra ett seriöst samtal efter att han uttalat sig så. Några av dem som hörts i utredningen upplever Torbjörn Sjöberg som arrogant och mästrande. I utredningen har också framkommit att flera av prästerna i Söderköpings kontrakt ansett att Torbjörn Sjöberg uttalat sig nedsättande ifråga om hur kyrkvårdar m. f l. handskas med nattvardsgåvorna och att detta i sin tur skulle ha fått honom att avstå från att ta emot bröd och vin vid de mässor som hållits i samband med bl.a. kontraktskonvent. En präst som hörts i utredningen har reagerat på detta och anser att sådana uttalanden vittnar om en nedvärderande syn på andra människor. I utredningen har även påståtts att Torbjörn Sjöberg skulle avstå från att delta i mässor på grund av att en präst vid ett tillfälle för många år sedan inte bar ämbetskläder.

Torbjörn Sjöberg har inte vidkänt att han skulle ha uttalat sig nedsättande beträffande kyrkvårdar. Han har dock anfört att han är nogga med att nattvardsgåvorna hanteras på rätt sätt. Han har medgivit att han reagerat illa då en präst för flera år sedan under en mässa delade ut brödet och vinet utan ämbetsdräkt.

Torbjörn Sjöberg har som ovan anförts ingen skyldighet att ta emot bröd och vin vid mässor, däremot noterar domkapitlet de uppgifter som framkommit i utredningen om hans ifrågasättande kring andra ämbetsbärare och andra människor som deltar i Svenska kyrkans gudstjänster. Sammantaget framkommer i utredningen en bild av Torbjörn Sjöberg som arrogant, mästrande och nedvärderande. Uppgifterna kommer från olika kollegor och pekar i samma riktning. Domkapitlet anser att han i och med

detta har brutit i respekt mot sina kollegor och uppträtt olämpligt. För detta kan han inte undgå allvarlig kritik.

DOMKAPITLET'S BESLUT

Domkapitlet beslutar att framföra kritik mot Torbjörn Sjöberg för hans sätt att uppträda i förhållande till sina kollegor och förutsätter att han fortsättningsvis visar dem respekt. I övrigt lämnas ärendet utan vidare åtgärd.

+

Martin Lind

Terese Landin Karlsson

ÖVERKLAGANDE

Beslutet kan inte överklagas.

Beslutande: Biskopen Martin Lind, domprosten Peter Lundborg, fd lagmannen Anders Palm, fd rektorn Göran Rendahl, lektorn Kerstin Bergman, kyrkoherden Helen Olsson, advokaten Inger Persson

Närvarande som varit med i den slutliga handläggningen utan att ha deltagit i beslutet: diakonen Maria Bard, direktören Lars Jagerfelt, fd arbetsförmedlaren Ronald Jacobsson och undersköterskan Gerd Johansson, kyrkoherden Andreas Danielsson och rådmannen Peter Sundström

PART

Pär Linderoth, Varby Enkullen, 610 31 Vikbolandet

SAKEN

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

BAKGRUND

Till biskop Martin Lind och domkapitlet inkom under hösten 2010 en rad synpunkter om att samverkan mellan kvinnliga och manliga präster bl.a, Pär Linderoth, inte fungerade i Söderköpings kontrakt. Upprinnelsen var de konvent man haft med prästerna under de senaste åren i Söderköpings kontrakt.

Biskop Martin Lind gav de kvinnliga prästerna som arbetar i kontraktet tillfälle att vid ett möte på stiftskansliet framföra de erfarenheter och synpunkter man hade. Detta möte hölls den 14 oktober 2010 och det framkom då synpunkter om bristande samverkan avseende tre präster i detta kontrakt, däribland Pär Linderoth. Flera av de kvinnliga prästerna kände sig kränkta över det sätt på vilket de behandlades av de tre manliga prästerna. Det anfördes vidare att Pär Linderoth gjort vissa uttalanden, som de kvinnliga prästerna som hört dem, kände sig kränkta av.

För att få Pär Linderoths egna synpunkter angående det som framförts vid mötet den 14 oktober 2010 kallades han till domkapitlets sammanträde den 19 oktober 2010. Pär Linderoth gav på detta sammanträde sin bild på samverkan i kontraktet. Pär Linderoth fick även möjlighet att vidkännas eller dementera de uttalanden som andra påstått att han hade gjort. Domkapitlet uppmanade Pär Linderoth att fundera över hur han framöver kunde bidra till att förbättra samverkan mellan manliga och kvinnliga präster i kontraktet.

Domkapitlet beslutade därefter på det aktuella sammanträdet att utreda Pär Linderoths behörighet att vara präst utifrån frågan om samverkan med kvinnliga präster i kontraktet och utifrån de uttalanden som han till viss del erkänt. Stiftsjuristen Terese Landin Karlsson och stiftsadjunkten Stefan Ahlm utsågs av domkapitlet att göra en utredning.

Innan utredningen påbörjades fick Pär Linderoth en skrivelse att utredningen skulle ske under ledning av domkapitlets domarledamot, när utredningen skulle påbörjas och vilka som skulle höras i utredningen.

I utredningen har samtliga präster i kontraktet hörts, både manliga och kvinnliga, utom en som varit föräldraledig under tiden då de aktuella kontraktskonventen hölls. I utredningen har även kyrkonämndens ordförande i Östra Vikbolandets kyrkliga samfällighet hörts.

Pär Linderoth har i utredningen uppgett att han är nöjd med den utredning som gjorts, att han inte anser att någon ytterligare person behöver höras och att inte någon ytterligare fråga behöver ställas till någon av dem som hörts.

Det som anförts i utredningen beträffande Pär Linderoth är att han underlåtit att samverka med de kvinnliga prästerna i kontraktet genom

- att han inte tagit emot bröd och vin (nattvard) vid de mässor som anordnats i samband med kontraktskonventen *och*
- att han inte alls deltagit i vissa av de gudstjänster som anordnats i samband med konventen.

Utöver detta har följande framkommit i utredningen:

- Vissa av de kvinnliga prästerna i kontraktet har anfört att de känner sig ifrågasatta då Pär skulle ha en åsikt om att Svenska kyrkan inte bör ha kvinnliga präster.
- Vissa av de präster som hörts i utredningen har berättat att Pär Linderoth vid ett kontraktskonvent i Mogata gjort vissa kränkande uttalanden (se nedan).

DOMKAPITLET'S SKÄL

Präster i Svenska kyrkan är anställda av de pastorat de arbetar i. Det är den lokala arbetsgivaren som förfogar över anställningen och som kan vidta de arbetsrättsliga åtgärder man anser lämpliga, vad gäller dem som är anställda i pastoratet.

Domkapitlet har tillsyn över präster och diakoner.

Enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om prövotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen en skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften han eller hon givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om prövotid ska den pågå i tre år. Om prästen under prövotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

Frågan om behörighet enligt detta stadgande prövas, om prästen har anställning som präst i ett stift, av domkapitlet i det stiftet.

I kommentaren till motsvarande bestämmelser i 30 kap 5 § KO har pekats på att prövningen ska ske i två steg. Först prövas om olämplighet föreligger enligt någon av de angivna punkterna. Därefter avgörs om den konstaterade olämpligheten ska leda till ett beslut om någon sådan åtgärd som anges i 12 §.

Av tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2004:4 Krav på samverkan framgår följande.

Det förekommer samarbetsproblem av olika slag. Frågor om samverkan i gudstjänsten mellan kvinnor och män som är präster har en lång följd av år uppmärksammats i Kyrkomötet och i den allmänna debatten om Svenska kyrkan. Uppgiften att hantera dessa frågor ligger i första hand på kyrkoherden som arbetsledare och på domkapitlet som tillsynsorgan. Den församling eller samfällighet som är arbetsgivare har enligt lag ansvaret för den psykosociala arbetsmiljön. Om det brister i samverkan och de som har att ta ansvar för gällande regelsystem inte vidtar några åtgärder är detta naturligtvis inte acceptabelt. I frågor om hur en präst fullgör sitt uppdrag inom kyrkans vigningstjänst är det biskopen och domkapitlet som har det yttersta ansvaret för förhållandena i sitt stift.

Det domkapitlet har att bedöma i detta ärende är dels huruvida Pär Linderoth har underlåtit att samverka med övriga präster i det kontrakt som han arbetar i, dels om han genom vissa uttalanden i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Fråga är då först om Pär Linderoth kan anses ha underlåtit att samverka.

I utredningen har framkommit att kvinnliga präster i kontraktet uppfattat det som kränkande att Pär Linderoth inte tagit emot brödet och vinet (nattvard) vid de mässor som hållits i samband med kontraktskonventen. De kvinnliga prästerna har vidare känt sig ifrågasatta då Pär Linderoth skulle ha den uppfattningen att Svenska kyrkan inte bör ha kvinnliga präster. På grund av detta anser man att Pär Linderoth underlåtit att samverka med kvinnliga kollegor.

Domkapitlet vill understryka att det råder åsiktsfrihet i Sverige. Då det gäller denna rättighet varken vill eller kan domkapitlet göra någon inskränkning. Inte heller har domkapitlet någon möjlighet att pröva om en sådan åsikt skall vara ett hinder för att få vara präst i Svenska kyrkan. Detta är i så fall något som kyrkomötet har att ta ställning till. Domkapitlet är således inte rätt instans att fatta beslut i frågan om präster som inte anser att det bör finnas kvinnliga präster i Svenska kyrkan idag ska kunna ha en anställning som präst i denna kyrka. Noteras kan att de som prästvigs idag innan vigningen har en skyldighet att intyga att de kan samverka med alla oavsett kön. Detta krav ställer också kyrkoordningen idag på dem som söker

kyrkoherdetjänster. Något liknande krav för dem som redan är vigda och som inte söker kyrkoherdetjänster återfinns inte i kyrkoordningen.

Domkapitlet vill vidare framhålla att det inte råder något nattvardstväng i Svenska kyrkan, inte ens för Svenska kyrkans präster. Att Pär Linderoth inte tagit emot bröd och vin vid de mässor som firats i samband med kontraktskonventen är således inget som kan innebära att Pär Linderoth underlåtit att samverka och kan således inte leda till någon ingripande åtgärd beträffande Pär Linderoth.

Det har också framförts under utredningen att Pär Linderoth inte deltagit i de gudstjänster som anordnats i samband med kontraktskonventen. Fyra präster har påtalat att Pär Linderoth inte deltagit i gudstjänsten i S:t Laurentii kyrka den 9 oktober 2008. Två präster har anfört att Pär Linderoth inte deltagit i gudstjänsten vid kontraktskonventet i Valdemarsvik. I övrigt har de som hörts mer allmänt sagt att Pär Linderoth inte deltagit i gudstjänsterna på konventen. Vad som framkommit genom utredningen visar dock inte att Pär Linderoth "satt i system" att utebli från dessa gudstjänster.

Några andra påståenden eller bevis för att Pär Linderoth brustit i samverkan har inte framkommit i utredningen.

Pär Linderoth har när han hörts av utredarna uppgett att han, om så krävs, är beredd att samverka med kvinnliga präster t.ex. vid utdelandet av nattvarden. På frågan om han även frivilligt, utan att ha blivit beordrad, kan tänka sig att samverka på detta sätt så har han uppgett att han är beredd att göra detta.

Innebörden av uttrycket *att samverka* får med utgångspunkt från kyrkoordningen anses innebära att man tjänstgör tillsammans med andra präster oavsett kön och oavsett vilken uppgift som ska utföras. Det som framkommit genom utredningen ger inte belägg för att Pär Linderoth underlåtit att tjänstgöra med andra präster i kontraktet.

Den andra frågan domkapitlet har att ta ställning till är om Pär Linderoth uttalat sig på ett sådant sätt att han därigenom i avsevärd mån skadat det anseende en präst bör ha.

Under utredningen har påståtts att Pär Linderoth vid ett kontraktskonvent i Mogata fällt följande uttalanden.

1. Guds ord faller platt (eller dött) till marken när en kvinnlig präst predikar. Det kan inte bära någon god frukt.
2. Kvinnliga präster är impotenta att förkunna Guds ord.
3. Kvinnliga präster är inte av det rätta elementet.
4. Om det finns grader i helvetet är det värre för kvinnliga biskopar än kvinnliga präster.

Pär Linderoth har när han hörts i utredningen inte känts vid de uttalanden som anges under 1 och 2. Däremot har han medgett att han uttalat sig på det sätt som anges under 3 och 4. Han har dock framhållit att detta skett under en diskussion med kollegor där man uppmanats att fritt tala om vad man känner i frågor som rör ämbetet och manligt och kvinnligt. Pär Linderoth har vidare framhållit att uttalandena inte varit ett uttryck för hans personliga uppfattningar utan utgjort principiella uttalanden hur kvinnoprästmotståndare kan tänka och tycka kring detta med kvinnliga präster. Uttalandena gjordes, enligt Pär Linderoth, för att jämföra åsikter och som ett exempel på hur en kvinnoprästmotståndare kan tänka. Stämningen under konventet i Mogata var, enligt Pär Linderoth, spänd/laddad och det finns därför risk för att deltagarna kan ha missuppfattat varandra. Efteråt har han förstått att hans uttalanden varit olämpliga och att de kvinnliga kollegorna blivit upprörda över det han sagt. Han är medveten om att han ibland kan uttrycka sig olämpligt. På ett senare konvent har han därför bitt sina kvinnliga kollegor om ursäkt.

Uttalandena har visserligen fällts under en diskussion om ämbetsfrågan och om manligt och kvinnligt där var och en uppmanats att fritt tala om hur man tänker kring dessa frågor och uttalandena bör ses i detta sammanhang. Det har inte framkommit i utredningen att Pär Linderoth gjort dessa uttalanden till församlingsbor eller allmänhet i övrigt. Trots detta anser domkapitlet att det är mycket olämpligt av en präst i Svenska Kyrkan att göra sådana uttalanden som de Pär Linderoth vidkänt. Pär Linderoth har genom sina uttalanden inte respekterat de kvinnor som var närvarande. De kvinnliga kollegor som hört uttalandena har känt sig kränkta och domkapitlet menar att Pär Linderoth borde ha förstått att uttalandena kunde kränka andra präster. Att en präst i Svenska kyrkan inte får kränka eller såra andra människor är elementärt.

Det ställs emellertid i Svenska kyrkans praxis höga krav för att en präst *i avsevärd mån* ska anses ha skadat det anseende en präst bör ha. Domkapitlet har att ställa det nu aktuella ärendet i relation till övriga ärenden av samma slag. Med på "annat sätt i avsevärd mån ha skadat det anseende en präst bör ha" avses enligt förarbetena situationer som ligger de brottsliga gärningarna eller den oacceptabla livsföringen nära. Domkapitlet fördömer det sätt på vilket Pär Linderoths uttalat sig. Sådana uttalanden inför kollegor innebär att Pär Linderoth har skadat det anseende en präst bör ha. Dock kan dessa uttalanden inte anses innebära att de höga krav som ställs i 31 kap 12 § 4 p kyrkoordningen är uppfyllda. Han kan alltså inte anses i avsevärd mån ha skadat det anseende en präst bör ha.

DOMKAPITLET'S BESLUT

Domkapitlet beslutar att framföra skarp och allvarlig kritik mot Pär Linderoth med hänsyn till hans gjorda uttalanden och uppmanar honom att fortsättningsvis beakta sina ordval så att de inte kränker andra människor.

Domkapitlet förväntar sig att Pär Linderoth efter denna allvarliga kritik tydligt samverkar i ord och handling med alla kollegor.

Domkapitlet beslutar att i övrigt lämna ärendet utan vidare åtgärd.

Martin Lind

Terese Landin Karlsson

Skiljaktig mening i enlighet med 9 kap 7 a § kyrkoordningen, se bilaga 1.

ÖVERKLAGANDE

Beslutet kan inte överklagas.

Beslutande: Biskop Martin Lind, domprosten Peter Lundborg, fd lagmannen Anders Palm, fd rektorn Göran Rendahl, lektorn Kerstin Bergman, kyrkoherden Helen Olsson, advokaten Inger Persson

Närvarande som varit med i den slutliga handläggningen utan att ha deltagit i beslutet: diakonen Maria Bard, direktören Lars Jagerfelt, fd arbetsförmedlaren Ronald Jacobsson och undersköterskan Gerd Johansson, kyrkoherden Andreas Danielsson och rådmannen Peter Sundström

Skiljaktig mening i enlighet med 9 kap 7 a § kyrkoordningen

De uttalanden som enligt utredningen har yttrats av Pär Linderöth och som han också vidkänt är så grova och anmärkningsvärda att han jämte det som i övrigt framkommit i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Domkapitlet borde därför besluta att som påföljd tilldela honom en erinran.

Martin Lind

Kerstin Bergman

Helen Olsson